

band die goed is. De Blauwe Maandag Compagnie nodigt mij en anderen uit bij doorlopen en repetities. En ze willen horen wat ik van hun werk vind. Maar dat betekent niet dat de Blauwe Maandag Compagnie is geabonneerd op goede kritieken.'

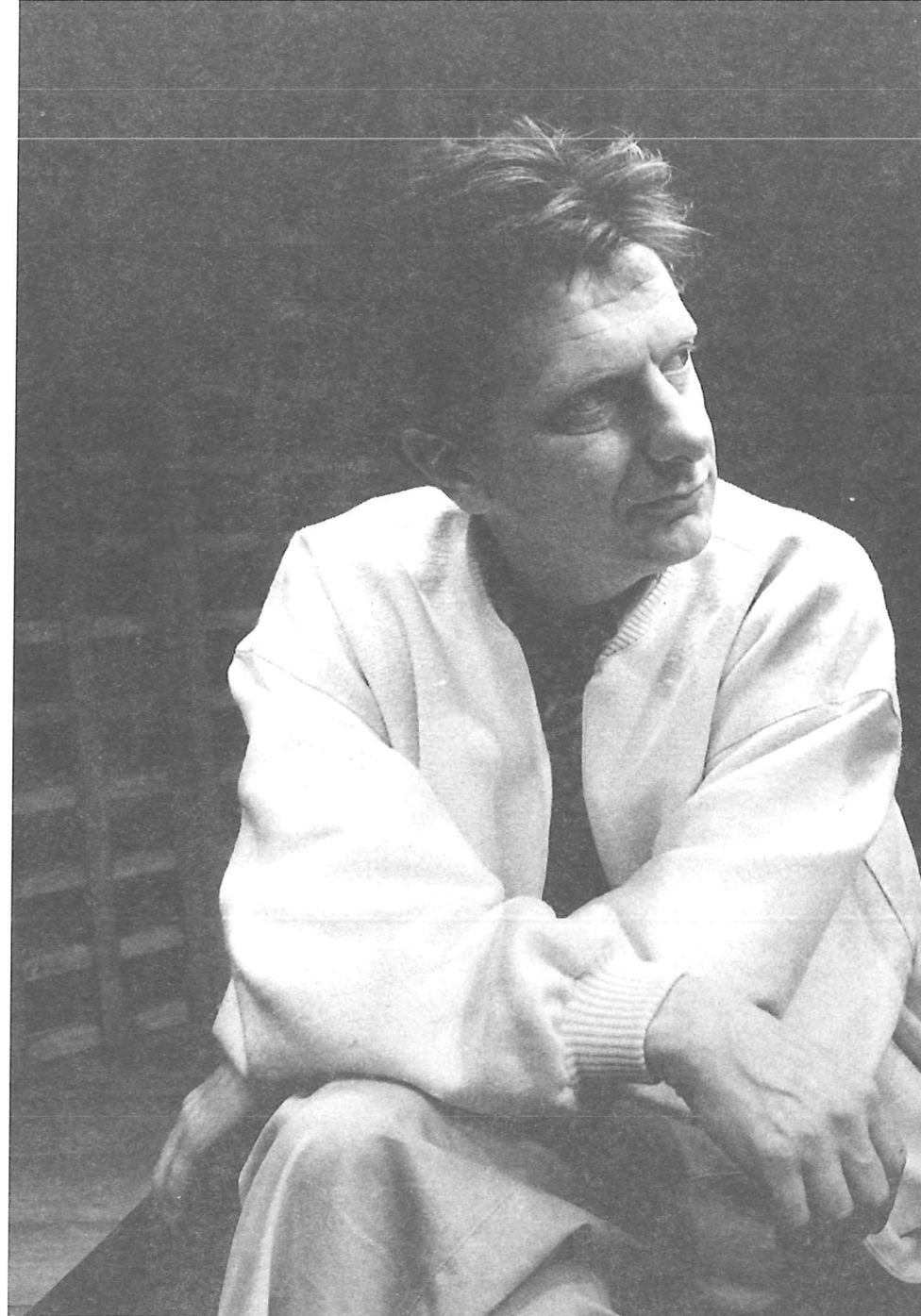
Paul Binnerts: 'Vlamingen lijken beter geschoold in het debat, in het discours. In Nederland kennen we dat veel minder. Ik weet niet hoe dat komt. Ik stel het vast. Er wordt bij ons minder goed een scheiding gehanteerd tussen het zakelijke, het objectieve, het weergeven wat je hebt gezien aan de ene kant, en het subjectieve, het emotionele, wat je hebt meegemaakt aan de andere. Die aspecten worden vrij snel door elkaar gehaald. Publieke discussies raken daardoor op drift, worden chaotisch, warrig. Het moet toch mogelijk zijn om respectvol te spreken, ook over een voorstelling die je niet mooi vindt? Juist door heel zorgvuldig aan te geven, waaróm je iets niet mooi vindt. Zonder makers te kwetsen. En er wordt wat afgekwetst in die Nederlandse theater-café's! Of er wordt om voorstellingen heengelopen. Er wordt ook veel gezweven. Niét gereageerd.'

Johan Thielemans: 'Dat hoor ik ook vaak, dat er in Nederland zo hard op elkaars voorstellingen wordt gereageerd. In Vlaanderen is er een grotere, onderlinge solidariteit, een grotere warmte.'

Cultuurverschillen

Johan Thielemans, hoe uiten die verschillen in de Nederlandse en de Vlaamse theater-'cultuur' zich binnen de gesprekken in de jury, bij de beoordeling van afzonderlijke voorstellingen?

Johan Thielemans: 'Zeer sterk. Laten we de filter van de tijd zijn werk doen, en voorbeelden kiezen die wat verder terug liggen. Voor de festival-editie van 1993 waren er veel discussies rond *Count Your Blessings* door Toneelgroep Amsterdam (regie: Gerardjan Rijnders) en *Celibaat* door TheaterTeater (regie: Jappe Claes en Pol Dehert). De Vlamingen hadden ten aanzien van *Count Your Blessings* veel reserves: de voorstelling werd als opdringerig, moraliserend, prekerig ervaren. Ontroering leek bijna verboden. De Nederlandse journalisten vonden de voorstelling juist heel relevant, zeker met het oog op de ontwrichting, de wanhoop en de doelloosheid in de maatschappij van de jaren negentig. Veel waardering was er voor de afbraak van de mythologische heldhaftigheid van het Nederlandse volk ten tijde van de tweede wereldoorlog. *Celibaat* was het verhaal van de Vlamingen zelf, dat hypocriete, Vlaamse

katholicisme. Als Vlaming herkende je niet alleen de gefrustreerde wanhoop, de benepen ideologie, de psychische verminking, maar je werd ook onmiddellijk aangesproken op de mogelijkheden je daaraan te ontworstelen. De Nederlandse juryleden haakten juist af op de momenten die voor de Vlamingen essentieel waren. Het stuk werd ervaren als iets totaal vreemds, met name door de Nederlanders met een protestantse achtergrond. Ze bleken helemaal geen aansluiting met deze productie te hebben.'

Wat is voor jou de 'kick' om jury-voorzitter te zijn?

Johan Thielemans: 'Die "kick" ligt in drie aspecten van het werk. Een. Nederlands theater wordt in Vlaanderen veel te weinig

getoond. Die jury verplicht je naar Nederland te gaan, terug te komen, en tegen het geïnteresseerde Vlaamse toneelpubliek te zeggen: kijk toch eens wat wij missen! Twee. Het festival bezorgt een goede tijd aan mensen die van theater houden. Je ziet zoveel interessante zaken, zoveel indrukwekkende persoonlijkheden met een eigen schriftuur. Het landschap van het Nederlandstalig theater is onwaarschijnlijk boeiend. Drie. Het werk voor de jury scherpt je persoonlijk oordeel. Bij iedere voorstelling denk je steeds: is dit boeiend genoeg voor het festival, zal ik deze voorstelling voordragen?'

Waarmee we zijn aangeland bij de al dan niet bestaande criteria.

Paul Binnerts: 'Die zijn er niet. Iedere